

Obsah

PŘEDMLUVA	7
DILEMATA UČITELSTVÍ PŘEDMĚTU ZÁKLADY SPOLEČENSKÝCH VĚD	15
Filozofie (Jaroslava Pešková)	19
I. Filozofie jako péče o „svět vcelku“, péče o transcendenci	21
Filozofie jako láska k moudrosti	22
Filozofické pojetí lásky	22
Moudrost jako téma filozofie	22
Vymezení předmětu filozofie v novověku	23
Cesta k paradigmatu subjekt-objekt	23
Kantova transcendentální filozofie	24
Novověké pojetí předpokladů lidské svobody	24
Předpoklady lidské odpovědnosti	24
Problém distance a ontologické diference	25
Rozdíl přirozeného a teoretického postoje	26
Filozofie jako péče o duši	27
Pojetí vztahu člověka a světa ve filozofii 20. století	29
Filozofické pojetí celku v souvislosti s tématem „světa vcelku“	30
Pojetí světa u Heideggera a Husserla	30
Pohled na diferentní – rozrůzněný – obraz světa a jeho výpovědní hodnotu	31
Závěr	31
Příloha I. – Přirozený životní postoj a postoj teoretický	34
Příloha II. – Vše pro krásu	41
Příloha III. – Základní pojmy filozofie výchovy	44
II. Věda a filozofie	57
Co je věda a vědění	58
Historie evropské vědy a vědění ve vztahu k filozofii	59
Svět vědy je světem předmětů	62
Obecnost vědy	63
Exaktnost vědy	65
III. Člověk ve vztahu k celku světa	69
Člověk a transcendence	69
Člověk jako bytost biosociální a historická	70
Člověk a změna – člověk jako bytost historická	76
Problém identity	79
Příloha – Problematika tělesnosti (Jak člověk nemocí či stavem dochází k jinakosti v pohledu na svět)	83

Etika (Jaroslava Schlegelová)	89
Etika – Filozofické základy etiky	91
Co je to vlastně „etika“ a proč by se jí měl člověk zabývat?	91
Zlaté pravidlo mravnosti	96
Empatie	98
Jak se konstituovala morálka v dějinách?	100
Další vývoj morální regulace	105
Morálka ctnosti v homérických eposech	106
Přechod od mýtu k logu – konstituování základů antické etiky	107
Vrchol antické etiky – Aristotelés a jeho eudaimonismus	108
Vrcholy evropské tradice novověku.	
Cesta k mravní autonomii člověka	114
Praktická (morální) filozofie Immanuela Kanta	115
Proč by měl člověk chtít být morálním?	119
Mimo dobro a zlo – Friedrich Nietzsche	130
Z úpadku kultury k etice úcty k životu – cesta Alberta Schweitzera	140
Pokračování etického diskursu	
ve 20. století – Člověk revoltující a milující	150
Erich Fromm (1900–1980)	152
Přemýšlíme s E. Frommem	155
Etika v technologickém a informačním věku?	156
Pozvání do estetiky (Hana Rýdlová)	163
Filozofie a estetika	166
Krása jako pojmenování pro libost ze splnění estetické normy	168
Krása jako vlastnost věcí a jevů, jako vlastnost světa vcelku	174
Krása jako vhodnost, užitečnost, účelnost	184
Krása jako manifestace dobra	194
Krása a pravda	199
Krása jako cesta ke svobodě a celostnému lidství	208